

EESTI SPORDI-LEHT

No 1

5. 1. 1932.

Toimetuse ja talituse
Tallinn, Müürivahe 16, 33
Telefon 444-28 Postkast 70

Jumub teisipäeviti

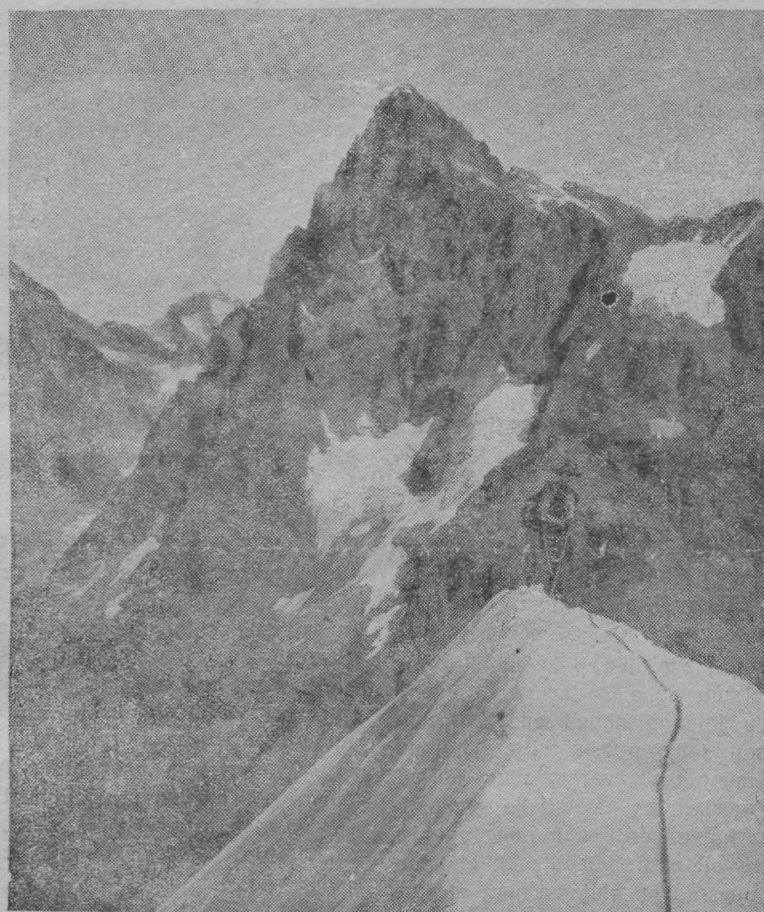
Hind 15 senti

13. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 senti

LUMI KUTSUB...

Schveitsi suusameistrite hulljulge liuglemine Montblancilt.

8 MINUTIGA SUUSKADEL KAE TI
5 TUNNILINE VÄSITAV TÕUS.

ALPID — JULGETE MEESTE MEKKA.

Pildil vasakul Schveitsi suusameistrid David Zogg ja Beni Führer, kes Montblancile tõusmisesel eette tulevate raskuste võitmiseks kulutasid 5 väsitavat tundi ja sealt siis peadpööritava kiirusega alla liugledes tulnud tee katsid 8 minutiga! Paremal — vaade Montblancile küljelt, kust ronimine ja tõus seotud suurte raskustega ja eluga riskeerides. Paljud pole üldse enam tagasi tulnud. Kujd, kas see heidutab?.. Julgeid mehhi paeluvad alati lumised kõrgused!

Kõikjal ilus, pehme valge vaip. Kõikjal lumi. Kui nõiakepi väel on muutunud orud, kingud ja mäed uhkeks, säravaks, eriti suusamehele, veetlevaks pildiks. Ei tunne äragi suviseid tuttavaid metsavaheseid teid. Iga väiksem kui teerada on laiemaks ja pikemaks veninud, iga väiksem kungas ümmarguseks paisunud ja end kõrgemale upitanud. Avaramaks on läinud mets, igale poole pääsed oma suuskel ligi, iga teerada kut-

sub uudishimulikult vaatama, milllega ta lõpeb. Suvel võid vaevalt aru saada kas ja kes, ja milliste seiklustega, eel sind on käinud teine. Talvel aga ei jää see saladuseks. Sinu ees on suusajäljed. Jälgid neile ja saad aru, on seal treeningu tempos kihutatud, või niisama sõrki tehtud. Jäljed teevad järsu käänaku, lähevad mäest alla. Mis ees, ei tea. Seal ongi, kukkumise ja lume sees püherdamise jälg. Siin on siis keegi lu-

me süleluses olnud. Kihutatud ikka edasi, kus lõpevad need jäljed, kuhu viivad? Neile ristuvad mitmed kümned teisi. Ei olegi enam kohta, kus neid poleks. Kui juhitud nägema mäge, mis veel puutumata lumega kaetud, siis on see ju päris ime, püüad ruttu esimene olla. Lumi tuiskab kahelpool suuski, rajad ise omale teed alla — milline nauding!

Meie, enam-vähem lausikmaa suusatajad, suudame vaevalt ette

kujutada, milline tung võib kutsuda neid mägestiku sõitjaid, kellel on vaja 5 tundi mäkke tõusmist, et sealt 8 minutiga alla kihutada. Ja milline sõidukiirus — 8 minutit! Seda saavutasid Schveitsi suusameistrid David Zogg ja Beni Führer Montblancile tipult alla liugeldes üle gletscherite, üle kuristikude... Otse fantastiline sõit!

Julgete, mehiste meeste sõit!

Sportlased, lumi kutsub...! Siirdugem välja, sinna, kus avarust, valgust ja õhku! Tänapäeva raskused ja mured, kursikõikumised, poliitilised kired ning teised halli äripäeva pahed — haihtuvad lõpmatuil lumilagedikel, metsarajal, mäenõlval. Seal, tuule vuhisedes, lume tuisates — oleme looduse lapsed, elame teist, kaunimat ja ülivamat elu.

Sportlased, kodumaa ilusad metsarajad ootavad Teie elurõõmu, legendikud — rõõmsaid huikamisi! Seal on meie, sportlaste, maailm!

Tulge, liugleme — lumi kutsub... .

Spordiõpetamise psükkoloogia.

C. R. Griffithi (Illinois ülikooli) järele H. Niiler.

VIII.

Kirjutiste seeria ilmunud „Eesti Spordilehes“ 1930 ja 1931.

Pähe õppimine.

See sõna tähendab kaht täiesti erinevat õppimisviisi. Esiteks on see selline pähe õppimine kus õppija viivitab viimase minutini. Pärast näide selleks on üliõpilane, kes ei ava omi raamatuid enne viimast eksamieelset päeva. Teiseks on sedaliki päheõppimine, kus mitu korda korratakse juba varem õpitud. Siin võime võrrelda üliõpilasega, kes kogu aeg on õppinud, kes kasutab viimseid tunde enne eksami kordamiseks, et süvendada õpitud ja kõvendada assotsiativseid sidemeid.

Mõlemil õppimisviisil on oma hüved ja pahed.

Vaatleme esimest õppimisviisi. Selle hüve seisab aine värskses. Meie teame, et sellel, mis kõige värskemalt on jätnud muljed meie meeltele ja närvisüsteemile, on esimeseks tingimuseks uuesti meele tulla. Aine värskus on mõjukas abinõu eksami päeval, samuti tähtsama mängu päeval. Mõnikord õpetajad kasutavad seda, andes meelele õhutul enne tähtsamat mängu ehk võistluse päeva hommikul täiesti uued kombinatsioonid.

Värskuse mõju meie meeltele ja osavusele võime võrrelda oma unenägudega. Neid lähele pannes võime öelda, et unenäod sisaldavad neid sündmusi ja toiminguid, mis on olnud enne magama minekut ehk vähemalt samal päeval.

Väljudes sellest põhimõttest õpetaja võib loota kasu mängule viimasel minutil aset leidnud päheõppimisest.

Kuid seda liiki päheõppimisel on oma suur pahe.

Ta kulutab nimelt energiat enne mängu, mida poleks mitte juhtunud, kui mäng oleks varem olnud õpitud.

Ta sisendab mängijale ebakindluse tunde, eriti kui päheõppimine aeg ei ole olnud küllalt pikk, et mängu uuesti üles ehitada oma meeltes ja lihastes. Need pahed on küllalt kaalukad. Peale selle viimse minuti päheõppimise kasule vajeldakse vastu, sest see ei kasuta mitte aega, kordamist, harjutamisperiodide jagamist jne.

Mängudest, mis kaotatakse, sest mehed on liig äritet, on esimesed just need halvasti õpitud mängud.

Teise päheõppimisviisi pahed koonduvad peamiselt selle ümber, et me peame omi kavasad koostama kaugema tuleviku jaoks, jättes vähe võimalusi juure lisamiseks ja muudatusiks. See aga pole mingi tõsine pahe. Paljud õpetajad töötavad meelsamini kogu hooaja kava kallal, kui teha seda vaid ainsa mängu jaoks.

Teise õppimisviisi hüvesid on nii palju, et iga õpetaja peab enne tösiselt järele kaaluma kui ta asub uue skeemi juure. Osavus on aega nõudev protsess. Loodus ei armasta formamist. Nii peame ka meie hoolikalt omi kavu koostama juba hooaja alul, et neid siis välja töötada eelpool antud nõuande järele. Need oleks jaotatud harjutusperiodid, kordamised, õppija enese anded. Kui osavusele on pandud alus nädalaid enne suurimat mängu, siis jääb aega veel kordamiste jaoks, et teha tugevaks assotsiatsioonid, uuen-dada tervet mängu skeemi ja mee-

le tuletada pooliti ununenud mängu. Sellise kava järele näitavad mehed parimat mängu, kui nad seda oleks vähe aega enne mängu algust päheõpitud kava järele teinud.

Kust saame halbu harjumusi?

Õpetajad ja mängijad on sageli imestunud selle üle, et halvad harjumused nii kergesti külge hakkavad. Näib, et nad teevad palju kiiremini edusamme kui head harjumused.

See arvamine põhineb vale arusaamisel harjumusist.

Enamus arvab, et harjumusi saame vabatahtlikult.

Arvatakse, kui meie pingutusil pole sihti, siis meie närvisüsteem on laisk. Kuid see on kaugel tõest.

Meie närvisüsteem pole kunagi laisk. Me võime võtta seda üldise seadusena, et sama liigutuste kordamine tähendab nende muutmist harjumusiks.

Tõepoolest on närvisüsteem äärmiselt plastiline. Plastilisuse all mõistame seda, et igasugu muljed jäätavad jälgi peaaegu; ta registreerib korduvaid muljeid, kas saame neid sihilikult või mitte, ja kinnitab neid siis enesesse.

Halva harjumuse selgituseks võime näiteid tuua igalt spordi alalt. Võtame sprinteri. Õpetaja võib käsutada jooksjat paar korda stardis „varestada“, et sellega väsitada vastast ja asetada teda mitte valmisoleku seisukorda. Esimese enne pauku väljumisele kutsutakse kõik tagasi. Teine kord mõned jäävad istuma starti, sest nad näevad, et üks jälle liig vara väljub, ja nii kui nii tagasi kutsutakse. On vale arvamine kui nad loodavad sellega oma jõudu kokku hoida, nad asetavad end lihtsalt mitte valmisoleku seisukorda ka siis, kui teised õieti väljuvad starteri paugu peale.

Selle järeldus oleks: Ara tialgi lase segada mõnd erandlist juhust oma harjumusi.

Me vaatleme harjumusi kui kindlaid tegevuse tulemusi. Nad võivad olla head ja halvad. Me võime sama hästi harjuda üht tegu tegemata jätta, kui seda teha. Mõlemaid teguviise, kui nad korduvad, meie närvisüsteem registreerib harjumusiks.

Me võime võtta näite hobuste võiduajamisest. Kui shokei näeb, et stardi lipp pole alla lastud vale stardi pärast ja piüab hobust kinni pidada, et mitte asjatult teda väsitada, siis teeb ta sellega enam kahju kui oleks see olnud jõu raiskamisest. Kõige rohkem võivad rikkuda võiduajamist kolm ehk neli vale starti. Iga vale start loob erandi selle reeglisse, mis on omatud pikal harjutustundel.

Viimase näite toome pesapallist. Õpetajad lubavad omi mehi lüüa palli, ilma et sellele järgneks jooks pesale. Lüües palli, lööja käe ja jala lihaste valmisolek on teistsugune kui seda nõuab jooks.

Ühe tegevuse järgnemine teisele nõuab lihaste koordinatsiooni. Seda saame kestva harjutuste tagajärjel. Ei tohi kaotada ühtki momenti palli löögi ja jooksu vahel. Selle asemel, et lubada erandeid harjumusist, õpetaja sageli just käseb lööjat paigale jääda.

Valmisoleku psükkoloogia.

Selle all mõistame algasendit, mis tahes toimingu alul. Nii võtab jooksja asendi alul, korvpalli mängija enne korviviiset jne.

Õige valmisolek seab üles kolm nõuet:

a) Valmisolek võimaldab sellist asendit, mis soodustab järgnevat liigutust. Jooksja valmisolek soodustab kiiret starti. Korvpalli ajaja valmisolek on soodne tema keha tasakaalule.

b) Siin mängija ei tohi oma asendiga vastast lasta aimata, mida ta teha kavatsseb. Eriti korvpallis on tähtis, et mängija ei vihjaks sellele, mis järgneb. On hästi tuntud seadus psükkoloogias, et kavatssetud liigutused väga kergelt väljenduvad kaha asendis. Kui näiteks poksija kavatsseb lüüa vastase makku, siis ta silmad tahtmatult vaatavad sellele kohale.

Keha asend siin peab varjama liigutusi, et end mitte ära anda.

Liig tugev valmisolu tähendab, et keha on liig pingul ja segab kiiret reageerimist. Liig väike valmisolu jälle tähendab, et keha on liig tuim, tahtmatult väljendab omi kavatsusi ja segab kiiret reageerimist.

c) See juhib kolmandale valmisoleku kasutamisele. On tarvis, et keha oleks niipalju pingul, et see soodustaks kiiret reageerimist ja koordinatsiooni. Tegelikult ei ole me kunagi päris tuimad, ka mitte enne magama minekut. Meie lihased on alati teatud pingel all.

Õige valmisolu tähendaks selle pingel jagamist selliselt koordineeritud lihaste liigutused järgneks ilma viivitusega.

Nii on halb valmisolu sageli halva korviviisete ja pesapallis halva palli löökide põhjuseks, ja sama sageli on ta jalgpallis hoolikalt kavatssetud võtete äraandjaks.

Vaimline valmisolu.

Seda sõna võib laiendada sama hästi vaimlise nii öelda asendile, nagu me seda keha asendi juures tarvitame. Vaimse asendi all me mõtleme vaimlist olukorda. Selliseist vaimlisist olukordist, nagu usaldus, ülikindlus, moraal me räägime järgmiseis peatükis. Vaimline valmisolek on sama harjumuse tulemus, nagu kehaline harjumuski. Õpetaja peab valvama, et mehed oleks iga ülesande täitmisel samas vaimlises olekus, mis neil oli harjutuse kestel. Ei aita ükski osavusest vaba visete ajal korvpallis, kui mees on halvast vaimlises olukorras.

Kuidas hinnata oma õpetamise tagajärgi.

Õpetaja võib saada pildi oma tegevuse üle, kui ta vaatab võidetud ja kaotatud mängude statistikat. See mõõdupuu kaotab kord korrald usalduse, sest õpetaja lihtsalt krubib üles mehi võitlusiks.

Sageli õpetajad ei tea milles nad on ebaõnnestunud ja milles on neil olnud edu.

Kahjuks on praegusel ajal ainult vähesed mõõdupuud, mis näitavad õpetajale tehtud edusamme. Tahame

loota, et tulevikus omame kindlama mõõdupuu, et õpetaja võiks näha omi vigu enne kui need muutuvad kahjulikuks tema nimele.

Kõige harilikum tagajärjekuse hinnag on mängijate osavuse arendamise võrdlus mitmesuguste ülesannete täitmisel. Muudugi ei jõua ükski mees absoluutse osavuseni. Kuid kui mees ei suurenda oma osavust keerulisemas ülesandes, siis on õpetajamismeetodid midagi korrast ära.

Pesapallis võime igapäev teha kokkuvõtte meeste edust nende löökide põhjal. Hooaja kestel peavad mehed õppima paremaid lööke, peavad tegema vähem vigu ja kiiremini otsustama olukordis. Samuti peab palli heitja õppima paremat palli valitsemist. Vastasel korral on selge, et meeskonda on õpetatud halvasti.

Sama võime laiendada ka korvpalli mängule. Kui pidada statistikat kõigi ebaõnnestunud ja õnnestunud korviviisete üle, eduka kaitsesit läbitungimise üle jne. see näitab õpetajale meeskonna arenemist.

Mida teevad mängijad hooaja lõppemisel?

Õpetaja õige hinnangu saame vastusest: Mida teevad meeskonna liikmed kui hooaeg on lõppenud. Kui nad vaid ohkavad kergendatult, anduvad lõbudele, mis senini keelatud oli, kuni järgmise training ajajärgu alguseni, siis ei ole õpetamine küll käinud õiget rada. Arvatavasti seisis peaviga selles, et õpetaja kihutas mehi järjest piüüdma meistri nime, selleasemel, et pakkuda neile kõvad mängu mängu enese pärast.

Kasulikku hooaega mehed lõpetavad kahetsusega sest neile on õpetatud mängu armastama selles eneses peituvat otsekohese tasupärast, olles rahuldet oma tervise ja omatud osavuse pärast.

Mehed kes oma õpingu kestel jõuavad õpetaja poolt üles säet nõue teni, on tunnistused oma õpetaja edukast tööst.

H. NIILER.

TALLINN, Pikkt. 47
Tel. 444-22.

Soovitab suures valikus:

Suuske, suusakeppe, suusa-
saapaid, tuulekindlaid suu-
sajakke, suusamütse, suu-
samääret, suusasokke,
suusa nahkkindaid.

Liuraudu, liurava saapaid, liu-
raua rihme.

Hockey pantschid, hockey saapad,
hockey keppe, hockey palle. Tõu-
ke kalgud, sp. kalgud, laste kalgud.
Villaseid kamsone ja training ülik.

Peale selle tädus kõiksugu spordi abinõud.

AMATÖRISM! ARVUSTUSTULES!

Kirjutanud H. VISMAN —
Eesti Jalgpalliliidu sekretär

Omatagu julgust tunnustada professionalismi.

Selged piirjooned aitavad vahekordi lahendada.

Kaetud professionalism mürgitab õhku.

Asjaarmastajad ja elukutselised spordis. Kellel on kehakultuuri alal rohkem eluõigust, kellele peame rohkem poolehoidu pakkuma — on küsimused, mille vastu meie lähemad naabrid kui ka meie olemehed hakanud tundma suuremat huvi. Üksikud inimesed asuvad diametraalselt vastupidistel seisukohtadel ning ennustavad kadu oma vastastele.

Peab tähendama, et väga palju neist hindamistest, mis valitsesid sajangu vahetusel üldises elus, on palju muutunud. Paljudki tolleaegsed töökspidamised on heidetud nurka. Asjaolud, mis siis punastama panid, ei heiduta praegu kedagi. Nende üle tihtigi naerdakse. Muuseas on inimkond väga materjalistlikuks muutunud ning dollari ahnitsemise ja kogumise king Ameerikast impoteerituna on valutanud ka Euroopa rahvaste meeled. Igalpool kuuled ainult raha, raha. Nagu polekski elul enam teist sihti kui koguda raha.

Kui ka sajangu vahetusel uuesti levima hakkas spordi kultuur ei julenud vahest keegi arvata, et juba veerand sajandi järele sport muutub äriks ja et sportimisega suudetakse koguda miljonid dollareid, saada miljonäreks. Tänapäeval on õli, raua, kummi ja teiste kuningate kõrval teisi kuningaid, kes oma rikkuse „kokku jooksnu“, rusikatega „kokku peksnu“ või jalgadega „kokku mänginud“. Kas pole miljonär Paavo Nurmi, kes aastast aastasse ainult jookseb, nagu masin. Kuigi ta on amatöör, ei usu keegi sellesse, kuna asjale lähedalseisjad väga hästi teavad, kuidas summad ta tasku valguvad. Kas pole poksi kuulsused rusikatega raha kokku ajanud ning kas pole jalgpalliseltsid parimate mängijate „müümisel“ lasknud endale maksta 10.000 naelsterlingit, et mehe kaotamist lunastusrahaga tasa teha. Kuid niipea kui spordi abil tekib äritegemine, võib otsekohe arvata, et kaob aus mäng. Ta võib küll üksikutel juhtudel püsima jääda, kuid kui juba kord tehakse äri, siis igamees tahab oma osa saada ning võimalikult suurema osa. Kas pole meie küll kuulnud elukutseliste maadlejate omavahelistest kokkulepetest. Mitte ainult omavahelistest, vaid ka neist juhtnööridest, mida annavad võistluste korraldajad, need „kelle käes on palgamaksmine. Mida rohkem tsirkust, seda suurem teenistus äril, seda paremad palgad ka „artistidel“. Viimasteks võivad olla mitte ainult maadlejad, vaid ka poksi- ja jalgpallimehed ja paljud teised sportlased.

Kui leidub isikuid, kes tunnevad huvi „tsirkuse“ vastu, kes tahavad näha veiderdajaid, nagu leidub isikuid, kes käivad kaardimoo-

ride juures, uskudes viimaste võimeid ennustada tulevikku, siis lastagu neil olla hea ning pakutagu neile elukutselist sporti. Kuid korraldajad ning osavõtjad võtku ka endale julguse ning õelgu avalikult, et tegemist on elukutseliste rahategijatega, inimestega, kes iga liigutuse eest endale lasevad maksta. Kuid kergeusulised pealtvaatajad peavad ka teadma, et maksulistel sportlastel ei ole midagi ühist tõsise spordiga ja kehakultuuriga, mida teised harrastavad oma lõbuks, oma tervise alalhoiduks ja selleks, et oma tegutsemisega endale luua naudingut. Raha eest „sportimine“ on töö, nagu iga teinegi töö.

Asjaarmastaja sportlane tegutseb kehakultuuri alal esijoonel isikliku naudinguga ja vajaduse pärast. Sport jääb temal mänguks, meelelahutuseks, kehakarastuseks. Sellega ta kosutab end, puhkab selle abil väsitavast tööst ja närvide pingutusest, mida nõuab iga kodanikult äripäeva töö ja askeldus. Meelelahutus ja nauding seguneb siis ka võistlusega, sooviga jõudu proovida teisega, jõuda teisest ette.

Asjaarmastajad sportlased on valmis kehakultuurile ja võimalusele sportida pakkuma oma parimat abi, nii vaimlist kui ka ainelist. Nende tõsisem eesmärk on sport kui seesugune. Sarnased olid kahtlemata ka kaalutlused kui parun Coubertin hakkas eeltöid tegema moodsate olümpia mängude pidamisele. Siis hinnati sporti spordi pärast, mitte aga sporti kui rahateenimise abinõu.

Austamist väärivad kindlasti sportlased, kes on ja jäävad amatörideks, kes spordivad spordi pärast ja sellele annavad oma parimat, tundes sellest küllaldast rahuldust.

Elukutseliste hindamine oleneb iga kodaniku seisukohast ja arvamistest. Leidub küllaldaselt isikuid, kes elukutseliste maadlejate puskellemisel teavad, et tegemist on omavahelise kokkuleppega ning publiku ninapidi-vedamisega, kuid siiski oma veeringuid kokku toovad korraldaja — mõne välismaa juudi kukrusse.

On kaardimängijaid, kes mängivad raha peale, vaatamata teadmisele, et nad alati kaotavad. Kuid nad mängivad ikka edasi. Nii ka kometimängu pealtvaatajatega. Neid ei võõruta rahaloopimisest manitsustega ega soolapuhujate rohtudega. Nii on siin tegemist kahe suguse maailmavaatega, mis käivad üksteisele risti vastu. Kui on inimesi, kes elukutseliste sportlaste esinemisest lõbu ja naudingut tunnevad ja selle eest nõus on tasu maksta, siis pole siin vist kellelgi midagi ette heita ning raha andja kui ka saaja olgu õnnelikud.

Sarnaselt ei sünnita kumbki pool teisele raskusi. Sportlane, kes oma elu eesmärgiks pole seadnud sporti, jääb ka edaspidi asjaarmastajaks. Ta läheb väljale ainult siis, kui ta sellest rahuldust tunneb. Ta on ja jääb vabaks sundusest. Kes aga spordi oma eesmärgiks seadnud, võõrdub tihti muust elust. Tal pole muud teenistust. Ta ei oskagi mingit muud ametit. Ning siis ei jää tal muud üle, kui oma võimeid spordi alal müüma hakata, hakata elukutseliseks, et teenida oma igapäevast leiba, nagu teeb seda iga kodanik teisel teenistusjalal.

Ühte ei saa aga laitmata jätta. See on varjatud elukutselikus. Olla pealtnäha aus asjaarmastaja, kuid tegelikult iga jooksmise, iga maadlemise, iga pallimängu eest tasu nõuda ja seda ka vastu võtta, pole sugugi aus. Mõnel teisel alal võiks sarnastel puhkudel sattuda vastollu paragrahviga. Ka siin ollakse tegelikult vastolus määruste ja paragrahvidega. Kuid öeldakse, et iga seadusel jääb auk sisse, mille kaudu sealt välja võib pugeda, et igast seadusest võidakse mööda hiilida. Nii ka spordi alal ja tasu võtmisega ebaausate asjaarmastajate poolt, kellest määrused kuidagi kinni ei hakka. On ka arusaadav, et laialdase organisatsioo-

ni juures juhid kergelt ja vabalt sportlastele tasu maksta suudavad, ilma et summad kusagil ametlikult esineks, ilma et sellest teaks kasasaraamatud, ilma ühegi allkirjata jne. Seda tehakse lihtsalt kas kõrvaliste isikute kaudu või neljasilma all, kuna nii maksja kui ka vastuvõtja teavad, et nad üksteist vajavad ja sellepärast teatud piirides vaikima peavad. Sarnaselt luuakse raske olukord üldises amatöörspordiliikumises. See loob korruptsiooni ja võltsoleku. Sellega mürgitatakse kogu õhkkond spordiliikumises ja loobitakse kõikaid kodaratesse. Kaetud professionalismi harrastavat organisatsioonid ei pörka tagasi ühestki abinõust, et rohkem raha teenida, et võimalik oleks oma seltsi sportlastele suuremat tasu maksta ja sellega teine organisatsioon on seatud kahe võimaluse ette: Kas käia naabri poolt näidatud teed või lüüa käega, võib olla, kogu liikumisele. Esimesel juhul võib haiglana paise väga sügavale juurduda, mürgitada õhku ning raskusi tekitada kogu liikumisele, kuni selgete piirjoontega eraldatakse elukutselised sportlased asjaarmastajatest, kus kõik teavad, mis kilda ükski kuulub või mispärast iga üksik sportlane spordib.

Ka meil oleks vaja selgeid piirjooni, mis mõnigi kord kipuvad tumenema.

H. VISMAN.

E. Klausner lõi M. Ferrara 2 ringil k-o.

(Meie Lõuna-Ameerika kirjasaatjalt.)

Nagu näete on Klausneri lõualuu juba niivõrt paranenud, et ta võistelda sai 26. novembril argentiinl. Miguel Ferraraga. Võistlus leidis aset „Paraque Romanos“. Ferrara, füüsiliselt tugev poisijärsakas oma 95,3 kg. juures — Klausneri 86,3 kg. vastu, „on olnud“ kord tubli poksi- ja, kuid viimastel aastatel on tublisti kaotanud ja seda ka seekord Klausneri vastu — 2. roundil k-o., mis pole sugugi üllatav ega ootamata alalisele poksi publikule. Meil, eestlastel, oli siiski suur heameel, et kaasmaalane võidab. Tahaksin aga siiski meeleldi näha Klausneri tugeva vastasega vastamisi, kuid et selleni — rida „olnud“ mehi pureda antakse, on enam kui selge. Seepärast kannatust sõbrad. Ervin ütles mulle kõrva sisse vägevamate nimed, kes temale on tulevasteks vastasteks, kui läbi on kord „olnud“ mehed.

1. RING.

Ferrara algul väljendas imelist viisi — jäädes ootama ja otsima mingit võimalust või „kniffi“ (!?), millega eestlast saata õõbiku laulu kuulama. Klausner aga hävitas sarnased võimalikud kavatsused argentiinlase poolt ja pani end maksma peremehena. Hästi töötasid

Klausneri jalad. Sugugi halvemad polnud ka tema rusikad, mis aina vuhasid ja matsusid Ferrara kehal ja näol. Klausneri tugev pahemaga argentiinlase lõuale viis viimase 9-ni põrandale. Seal kõlas ka gong.

2. RING.

Ferrara oli täielikult muutunud, tuli nurgast nobedasti välja ja külvatas mõlemi käega lugematuid hoope, millest suurem osa sihtimata olid ja mööda — ainult õhu läbistasid. Osalt tänu Klausneri nobedate ja treeneritud jalgadele. Siis arvas Klausner heaks (nagu näha, paistis) selle mehiga lõpparveid õiendada. Ta sihtis suurepärase paremaga Ferrarale vastu lõualuid, nii et vaene mehike kümneni põrandale küürutama jäi. Nüüd kuulutati Klausner võitjaks.

Ferrara tõusis ja protesteeris rahva ees kohtuniku otsuse peale. Liig lapsik oli see sarnase õiglase talituse juures, mida ükski poksimäärus vaeleks tunnustada ei saa. Siin on veel teine eesti poiss — Rudolf Tapoper, kes raskes kaalus kaks matshi maha löönud viigi ja võiduga. Mees on veel algaja, kuid kõva ja tugeva kondiga poiss. Raymond Pöder.

Buenos Aires, 3. XII. 31.

Vabamaadlus — kaasakiskuvam ala.

Allpool toome meie naaberriigi „Spordilehes“ ilmunud artikli vabamaadlusest. Need seisukohad, mis soomlase-auri poolt väljendatud oma kodumaa kohta on kahtlemata maksivad ka meie kohta ning sellepärast peaks leidma meil väärlist hindamist.

Toimetus.

Vabamaadlus, Catch as catch can, nagu seda teisel pool Atlandi niimetatakse, on meil alles noor spordiharu, on alles lapsekingades. Seda harrastatakse ainult üksikutes maakondades. On paljud, kes seda maadlust üldse pole näinud. Pole siis ka imestada, et seda maadlust tooreks, isegi elukardetavaks peetakse.

Selle kirjutise eesmärk on hävitada neid musti pilvi, mis loorjavad vabamaadluse selget pilti. Selleks öieti jutustan, kuidas isiklikult sain inimeseks vabamaadlejaks ja selle haru austajaks.

Väiksest peale olin huvitatud kõigest spordialadest. Jooksin, hüppasin, suusatasin, mängisin jalgpalli, uisutasin ja käisin palju. Suuremana võtsin tagajärjekalt osa jooksvõistlustest. Esinesin ka jalgpallis ja kreeka-rooma maadlustel. Maadlus saigi mu lemmikalaks. Võitsin paaris ringkonnas meistritiitli. See ala kiskus mind tublisti kaasa. Olles seiklushimuline poiss, tahtsin näha Ameerika Ühisriike, midagi uut ja huvitavat. Kuid asudes laeva, pidin maha jätma kreeka-rooma maadluse. Pidin jätma maha jäädavalt.

Uuel maal kõitsid mind ka uued tähelepanekud. Puutusin kokku kümnekond rahvuse esindajaga. Sportlase silmade ette avanes sootuks teine maailm. Nägin, kuidas mängiti golfi, base-palli, korvpalli; nägin ka vabamaadlust Frank Cotchi isiklikul osavõtul. Juhatasin Ameerika kolledshis tütarlaste kettaheitmist, kuigi ise ei suutnud palju rikkuda 45 m. piiri. Rulluskudel sõitsin asfalt tänavail. Võtsin kõigest nähtust õpetust ning elasin, nagu seda eeldab olukord.

Jõudu ja kunsti olen ma maast-madalast austanud. Kuid isiklikult pole mul neid omadusi olnud. Põllehoiust jõule ongi tingitud asjaolu, et mind kolm korda nädalas nähti Noortemeeste Kristlikus Ühingu vabamaadluse aabisat pähe tuupimas. See oli küll raske. Aliguses tuli paljugi kordi vihastada. Eriti siis kui 10 kilo kergem poistõnglane mind raskesse seisukorda asetab. Vahel puudus õige vähe nutust. Kuid see aitas sütitada tuld ja taht.

Sain aga ka varsti tunda meelekihedust. Tahtsin nimelt väga osa võtta junioride vabamaadlusvõistlustest. Kuid seltsi juhatus oli üksmeelselt selle vastu, ning mulle tähenudati: „stop yon greenhorn“. Ma olin veel „roheline“.

Silmanurgad peaaegu niisketena läksin võistlusi jälgima. Ning tõtt öelda võistluste lõpul ei olnud päris kindel, kas oleksid minu õlad puudutanud matti või oleksin saanud esimese koha. Viimase oletamine sai selgeks alles hiljem. Pealegi õige ruttu.

Paari nädala pärast peeti Ida riikide vahelisi vabamaadluse võistlusi. Need olid meistrivõistlused ning pealegi senioride klassis. Nii siis mitte väikse ulatusega võistlused. Ei tea, mis oli juhtide silmad avanud: kas oli see minu hapu nägu võistluste jälgimisel või muu, kuid sain ülesande võistlused kaasa teha.

Peab kord ameeriklastele järele jõudma.

Rõõmust mul süda kloppis ja silmad hülgasid, nagu see harilikult juhtub esmakordse võistluse puhul.

Võistluseks ei saanud erilist ettevalmistust. Kogu võistluse päeva jooksul olin jäätöös. Kuid hoolimata külmast jääst ja raskest tööst ning söömata olekust (süüa ei julenud, kartes liiga raskeks minna) oli tundmus, nagu oleksin kogu päeva olnud võistluste korraldajate hulgas. Kuid parata polnud midagi. Peas oli ainult üks mõte: „Võidan või kaotan?“ „Kaotan või võidan?“

See oli korralik tuleproov. Lootsin võidu puhul avanevat uusi võimalusi võistlustest osavõtmiseks. Kuid kaotuse puhul poleks tahtnud ühelegi tuttavale otsa vaadata.

Aegsasti saabusin kaalumisele. Vabad maadlejad olid heas tujus ning

olev ei hakanud tegema mingit võtet, arvasin selle kuuluvat minule ja keerasin end küljeli. Sellest seisakust vastane pikkamööda vajus seljale.

Numbrit järjekord oli seekord öieti ja samuti läks ka teistel paaridel meie kaalus. Naljatati, et poleks vajagi olnud poissa lasta matile, kuna oleks võidud auhinnad välja anda loosi järjekorras. Minu arvates oli see maadlus sellegipoolest midagi ning sellepärast ka auhinna väärtus märksa kõrgem.

Edasi aga rahvas hääletas minule ainukese ülemääralise auhinna võistluste parimale maadlejale.

See kõik tegi minust innuka vabamaadluse harrastaja. Mingit vigapole ma tänapäevani saanud, ega pole olnud ka pealtvaatajaks õnne-

ti arenenud oskus, võimas mõttevõim, kuid esijoones tähtsam oskus. Väikkiirelt arvata vastase mõtted. Kuid ära toorus. Olgu võistlus kui äge tahes, ei tohi teie väänata vastase liikmeid katki. Kui seda aga teete, siis olge kindel, et veel kord kohtate samasugust meest ning siis on teie mäng läbi.

Kodumaal on aga vabamaadlejad välja jätanud lubatute hulgast peaja kehakäärid, samuti ka varuvõtted. Kuid need pole sugugi kardetatavad, kui vastaseks on oma jõuline maadleja.

Kõigest heast hoolimata ja vaatamata sellele, et vabamaadlus arendab aju ja keha, pole ta Soomes levinud. Tingitud on see sellest, et sel alal vähe võistlusi korraldatakse. Tuleks pidada seltsivõistlusi ja sealt edasi arendamist jätkata. Ei pea arvama, et vabamaadlejaks saab lühikese aja. Just vastupidiselt: ta

Rahvuste erinevuselt on ka maitset spordialal mitmesugused. Euroopa spordijalmas valitseb kahtlemata jalgpall. Kuid Ameerikas on olud lemmikalades sootuks teised. Ameerika jalgpall (rugby, meie jalgpall) harrastatakse vähemal määral ja pesapall (base-ball) on jankide maal rahva spordiks. Kumb neist enam tõmbab, on raske kindlaks teha. Mõlema spordiala parimatele elukutselistele makstakse esinemisel tuhandeid

see jättis ka minusse usaldusväärse tunde. Arvasin, et ma pole ka mingi suurus, kes võitma peab. Pole ka ime, kui kaotan. Kuid olles kõigile tundmatu võitsin teha ka ime.

Kogu päeva jooksul söögita olek viis mind alla 125 inglise naela kaalu, kuhu kogus 6 meest. Loosi tõmbamisel olin õnnetu. Arvasin, et number, mis mulle tuli, toob õnnetust kaasa. Sain nimelt esimese numbril. Kuid see aitas ka innustada. Nii võitlesid kaks seisukohta minus. Otsustasin endamisi kõvasti kinni pida da saadud numbrist.

Ning edasi jutustan saatuse irooniat. Paar nädalat varemalt junioride võistlustel esikohale tulnud poiss sai teise numbril. Arvasin: Mis oleks veel parem kui auhinnad saaks jagatud samas järjekorras. Kuuldus juha sosinat nr. 1 ja nr. 2 astumisel matile. Arvati, et selle paariga otsustatakse kaalu esimese ja teise kohta. Ning sel korral ennustus läks täide.

Võistluse alul saatusin alla, kuid sain siduda vastase käed. Vähe aega uuriti seisukorda. Kunas peal-

tule juhtumisele, kuid olen neid võistlusi jälginud rohkem, kui saaks lugeda üles näppudel.

Kodumaal puudub vabamaadlus pea täiesti. Olen näinud matil kõiki vabamaadlejaid, kuid tõsist vabamaadlejat pole ma tähele pannud. Võistluste algul tervitatakse, nagu nõuab määras. Kuid siis mõlemad võistlejad jooksevad tagasi vastuseisvatesse nurkadesse. Sealt piiluvad mõlemad kui ilvesed ja ootavad juhust salajaseks kallaletungiks. Maadelda tuleb aga teisiti. Tervitamise järele võib anduda otsekohe võtetele. Nii teevad kõik ameeriklased. Kogemustest pean seda korradama. Maadlus peab olema aus. Kassimoodi kiürutõmbamine ei paista sugugi ausana. Lähivõistluse võite julgesti minna ja sellele täiesti anduda. Leidub ju vabamaadluses väga palju võtteid. Neid on vahest kaks korda rohkem kui kreeka-rooma maadluses, sest seljatamise hädaohtu seal ei ole. Kui teie ei ole teadlik vabamaadluse saladuses, peate siiski võtma need asendid. Vabamaadlejal peab olema kiirus, täies-

võtab palju rohkem aega, kui harilik maadlus. Ainult üksikud kindla tahtejõuga ja selge mõistusega noormehed on jõudnud kõrgemale kuulsusele. Vabamaadleja tee on okkaline, täis takistusi. Kuid on on seda suurem. Mis oleks soomlastele rohkem meeltmööda kui võtta ameeriklasi just nende kodumaal Los-Angelesis 1932. aastal.

Täielikum spordiäri Eestis
KAUBAMAJA
„SPORT“
Tallinn, S. Karja 18.
Kõnetr. (2)23-00

soovitab kõige soodsamate hindadega

Talviseks hooajaks:

Suuski svütreid
uiskusid müste
tõukekelke kindaid
sporaikelke sääri
lastekelke sulle jne.

A/S. „Union“ suusasaapid

„Eesti Los-Angelesis 1932“.

Ameerika eestlased püüavad toetada sportlasi.

Sõna „olümpiaad“ tuleks õigemini mõista maailma sportlaste massi, kus kuuleb iga rahva keelt ja temperamenti. Kui paneks nad korraga rääkima, siis oleks sarnane plärin, nagu seda vägevam lennuk suudab teha. — Seal näeme musti, valgeid, pilusilmalisi jaapanlasi, kuumaverelisi hispaanlasi, aafrikalasi ja teisi maailmakaarte paremaid sportlasi, oma rahva esitajaid, kes püüavad viia koju võidupärgi, et tunnustada oma rahvuse olemasolu võimeid.

Eestlased, kas jääme varju teistest rahvustest, kas oleme nõrgemad kui teised, kas meil ei ole kangeid poegi, kes suudavad võidupärgi koju tuua?

Ei. Usun, et on olemas. Eestlased, kes viimasel kolmel olümpiaadil alati võidupärgi koju too-

nud ja mitmest suurtest rahvustest esikohal olnud. — Usun, et võime veel võita.

Selleks kõik eestlased toetage meie spordiliikumist, et võiksime oma esitajaid saata Los-Angelesis.

Ameerika eestlased, kes tunnevad oma kohustuse olevat aidata Eesti spordiliikumist, on selleks juba väärilisi samme astunud.

6. detsembril peeti New-Yorgi Eesti Hariduse Seltsi sportlaste pere poolt koosolek, kus taheti abimuretseda Eesti sportlastele Los-Angelesis saatmiseks. Selleks asutati kohapealne New-Yorgi Olümpia Komitee, kuhu valiti härrad konsul V. Mutt, Dr. P. A. Speek, E. H. S. esimees Saar, J. Annuson ja A. Tamme. Peale selle valiti tehniline komitee, kelle ülesandeks jääb suurem osa

tegevuse tutvustamine. Viimasesse valiti: Alfred Masik, Peil, Reip, Nurmsen ja Leivald.

Koosolekul otsustati kaks suuremat pidu korraldada, kuhu saaks suurem rahvamass kokku tõmmatud; ühtlasi lastakse piletid müügile üle Ameerika Eesti seltsidele, kuna pilet ei ole mitte ükski pidu jaoks, vaid oleks toetuseks. Peale seda otsustati rannamängid välja anda, mis läheks üle Ameerika ja Kanada Eesti seltsidele edasimüügiks. — Selleks oli A. Masik valmistanud kavandi, mis võeti vastu. Rinnamärk on pool tolli suur, valgel alusel mustade tähtedega — „Eesti Los-Angelesis 1932“.

Koosolekul arutati sportlaste saatjate esituse suhtes. Lubati pöörata Eesti Olümpia Komitee poole

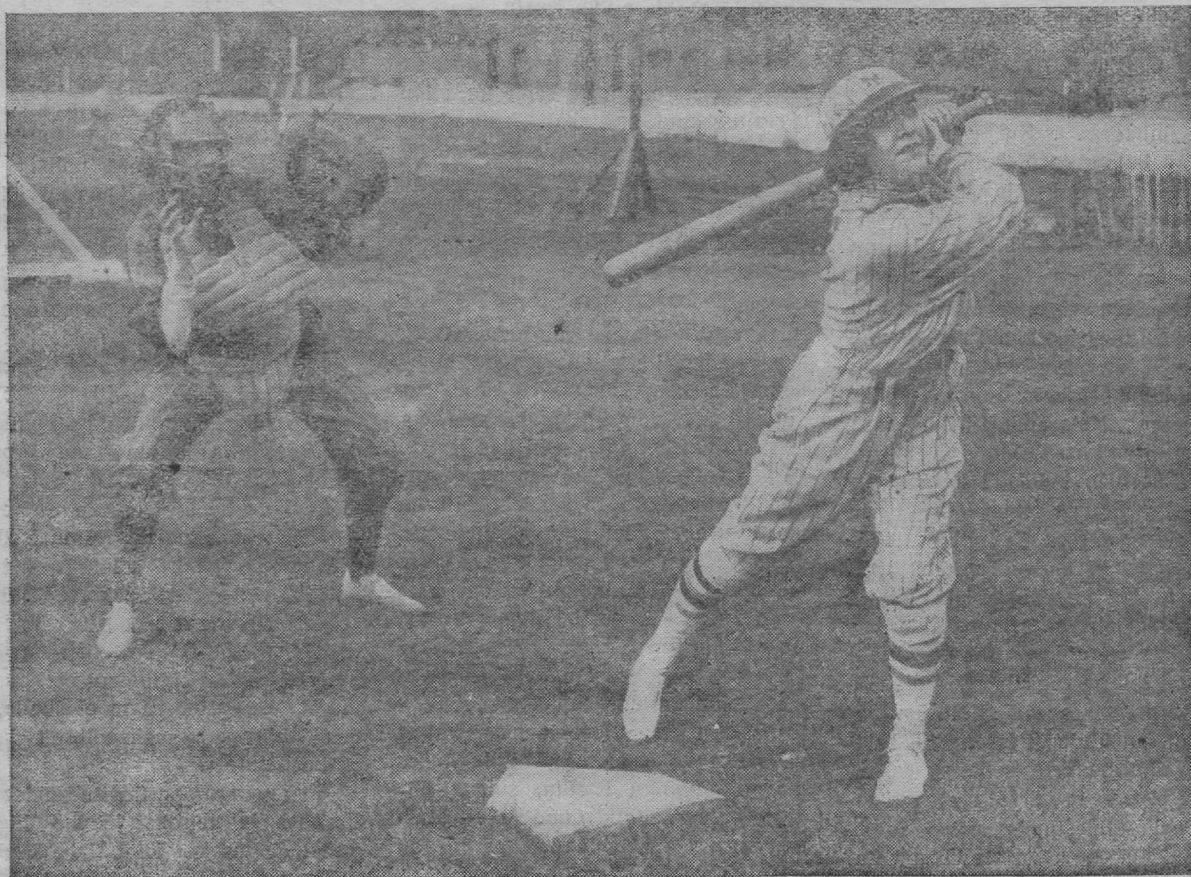
(„Spordilehe“ Ameerika kirjasaatjalt.)

ettepanekuga, et sportlastele ei tuleks kaasa mitte rohkem kui üks esitaja, sest arvesse võttes, et olümpiaadile sõit nõuab palju kulu, esitaja arvel võiks üks sportlane enam sõita. New-Yorgis, kuhu sportlased esialgu saabuvad, leiab kohalik komitee isikuid, kes on valmis kodumaalasi juhatama. Nii ka Los-Angelesis asub eestlasi, kes on oludega paremini tuttavad, kui võõras. Kohalik komitee püüab sidemeid luua väärilise esitaja leidmiseks, kuna raudteesõit on juba küllalt kulukas.

Kohalik komitee otsib kõige kergemaid läbipääsu võimalusi ja usun, et Eesti Olümpia Komitee asub heatahtlikule läbisaamisele meie Komiteega.

ARTHUR MASIK.

New-York, 10. XII. 31.

uollarejd. — Silmapilgul, kus meil talisport tõusmas täis hoosse, Kesk-Ameerika tegeleb pesapalliga. Pildil vasakul: Kalifornia ülikooli pesapalli naiskond lahkumas harjutusväljalt. Paremal: sama naiskond treeningul. Eestis harrastatakse mõnda aastas Soome pesapalli, mis õige tugevalt läheb lahku Ameerika pesapallist. Läänud hooajal Käsipalliliidu korraldusel toimusid esimesed ringkonna võistlused Tallinnas, Narvas ja Tartus.

Jäähoki tungib Eestisse.

Juba mõnda aastas katsevad Kalevi bandy mängijad hakata harrastama ka jäähokid. Mineval aastal kui kavatsus näis juba teostuvat pidi algatus peaaegu luhuma. Hoki keppidele määrati võimatu kõrge toll, mis näis muutuvat neile kaitsetollidena ja tegi võimatuks nende sissevedu. Siiski agaral teotsemisel ja innuka läbirääkimiste tulemusena valmistati a.-s. Luther esimesed kodumaa hoki kepid, mis konstruktsioonilt ning vastupidavusest ei erine välismaa omist.

Viimastel aastatel on bandy Euroopas välja tõrjutud hoki poolt. Bandyd mängitakse praegu veel Rootsis, Soomes, Eestis ja Lätis. Teised maad on juba kõik hoki peale üle läinud. Rootsi läheb kiirelt hoki peale üle, kuna ka Soomes juba teist aastat esivõistlusi peetakse ka hokis.

Läti, kes alustas hoki mängu vast 1931. a. ja võttis tol aastal esivõistlustest osa ainult kahe meeskonnaga, võib nüüd lugeda esivõistluste meeskondade arvu üheteiskümne peale.

Hokil peab tõesti suur külgetõmbe jõud olema, ega muidu tema 5—6 aastaga poleks suutnud tõrjuda bandy peaaegu täielikult välja.

Statistilised andmed näitavad, et hoki võistlustel pealtvaatajate hulk alatas suureneb, kuna bandy võistlustel viimasel ajal pealtvaatajad kahtanevad.

Hoki mängu kasuks on väike liuväli: 45 m. pikk ja 25 lai — nii et iga provintsi linn võib juba oma meeskonna moodustada, sest sarnaste mõõtudega liuvälju leidub pea igal pool.

Meeskond koosneb kuuest mehest ühes väravavahiga. Sarnast väikest meeskonda on ka kergem soetada,

17 rahvust Lake Placidi.

X olümpia-mängud, nagu eelmisedki (Pariisi ja Amsterdamis) algavad talimängudega. Senini on Ameerika olümpiakomiteele teatanud osavõtmist Lake Placidi eelolümpiaadist 17 rahvust: Ameerika, Austria, Saksa, Soome, Norra, Rootsi, Schveits, Kanada, Prantsuse, Itaalia, Poola, Inglise, Belgia, Tšehhoslovakkia, Jaapan, Rumeenia ja Ungari.

9.—11. jaanuarini peetakse Euroopa esivõistlusi kiiirusutamises, millised kujunevad suurimateks katsevõistlusteks enne Lake Placidi. Juba kuude kaupa tegelevad mägedes ja jääväljadel nimekamad Euroopa talisportlased. Kihutab ju seekord suurim võimalus paljudel — Ameerika.

kui praegust 11-liikmelist bandy meeskonda. Väike arv soodustab ka tihedamaid võistlusi pealinnas ja provintsi vahel, sest sõidukulud on ju väiksemad.

Hoki kombinatsioonid on palju lihtsamad ja seega ka kergemalt arusaadavamad pealtvaatajatele. Mängu kestvus on lühem: 20+20+15 minutit, vaheajad 10 minutit. Lühikesed mänguajad võimaldavad mängu tempo tõsta ja mängu väga kiireks arendada. Ka reeglid lubavad mängijaid igal ajal vahetada ja niipalju, kui meeskond soovib — ja see tõstab veelgi mängu kiirust.

Mäng iseenesest on rohkem üksiku mehe mäng; kuna meeskonna kokkumäng puudub pea täielikult.

Väli on ümbrisetud puu barjeeridega, mis on kõrged 25—50 sm. külgedel ja 25—100 sm. värava taga. Värava taga on vaba ruum, kus ka mängida on lubatud. Sellega kaovad külje ja värava audid ära, mis ei too seega mängule takistusi. Palli asemel on kautschukist scheib. Kepid on pikemad ja laiemad bandy keppidest. Scheibi liukatakse kepiga ja tõugatakse ehk lüüakse väravasse. Scheib võib ka barjeerist põrgatult mängu jääda. Väravad on madalamad ja lühemad.

Mängu reeglite kohta on järgmises Spordilehes pikem ülevaade.

Hoki peaks pinda leidma ka meil, selleks on ainult vaja tahet ja energiat... siis juba läheb asi iseenesest.

Edu ja saavutusrikast

uuil aastat

soovib Eesti spordiorganisatsioonidele, sporditegelastele ja sportlastele

Eesti Spordi Kesklüü.

Kõikidele spordisõpradele, „E. Spordilehe“ levitajatele ja arwutale lugejaõfonnaie soovib õnnerikast

uuil aastat!

„Eesti Spordileht“

Kestvusujumine.

Algus „Eesti Spordileht“ № 45 1931. a.

Kestvusujuja Aleksander Laas jutustab...

Kestvusujumise tehnika. Narva linnapea Luts väarikas vastane.

1932. a. suvel teistkordne Soomelahe vallutamine: Laas-Sikkanen!

II.

„Spordileht“ esindaja seab Laasile ka mõned küsimused.

Kuidas ujute, millist stiili?

„Näiliselt päris tavalik vana-moedne rinnuli-ujumine, mille siiski olen treeningmatkadel täiesti omapäraseks viimistlenud. Leidsin, et tuleb võimalikult hojuda sügavatest, pingutavatest liigutustest, püüda libiseda, nagu umbes „suusataja-sammu“ põhimõtte — ilma n. n. „surnud punktita“. On jalad crawl-stiili taolise liigutuse teinud, sünnib alles kätega lühike tõmme, vaevalt õlgadeni. Nimelt peavad käed püsima ees, et teulatavaile, minu lajadele õlgadele toetub pea. Väsiwad ju kaelalihased muidu üsna ruttu. Kiiremat ujuda tahtes, pikemaid ja võimakamaid liigutusi tehes, pead vaid kaelalihastel ülal hoides, nagu hakkab juba 7—8 tunni ujumise järele vette vajuma. Kael on väsinud, lõualuu samuti, suu jääb liig avali, tahtmatult tuleb neelata sisse läilal merevett. Arvan, et igalüks, kes kestvusujumist harrastab ja avaramal veeväljal, Soomelahe, neis võrdlemisi ebanormaalsetes tingimustes — külmal veel, lainetus jne. — pikemaid distantse katta suvatab, ei tohiks mitte mõnelt lühimaa rinnuliujumise-meistrilt ära õppida „nõksusid“, sügavaid suuser kaares käetõmbeid, võimsaid jalaliigutusi jne. Kui just erilisel treeningu n. o. „keskmaad“, siis 5—6 km. (maksimum!) võib katta ilusa ajaga, ent ei suuda enam, teiseks on see mees alaliselt krambiohus (äkilise, tugeva liigutuse juures võib kangestuda reis; kui aga mõlemad jalad, siis inimene vajub põhja momentaalselt, mida mina oma stiili juures kunagi ei karda, olgu ta minu ujumist mittena. väiklaste arvustajate suhtes nii arhailine kui tahes. Palju oleneb ka enesestugestatsioonist: lihtsalt võtan pähe, et mulle ei saa midagi juhtuda; seepärast julgengi igasuguse ilmaga sooritada üksik pikemaid ujumismatku. Meie meres seega kestvusujumisel mingit rõhku ei tohi panna kiirusele. Ma ei kujuta ette ka üldse mingit võistlust kestvusujumisel pikale distantsele. Alates 30 km. ujumist on minu ujumiskirvus väikeses vees sama mis finiši eel. Ei tule arvestada — nagu jooksjal, suusatajal, faktika nõuab — jõe kokkuhoiuga lõpuspurdi. Tähtis on ainult ühtlane tempo. Mida kauem seda kord juba võetud ujumiskirrust pidada suudan, seda pigemaks loomulikult kujuneb distantse ja veel tähtsam — püsib ka kehatemperatuur, mis nagu nii külmas vees alanenud. Igasugune „puhkamine“ pole mõeldav — liigutusi mitte tehes alaneb temperatuur, samuti, ütleme „sooja saamiseks“ kiirema tempo võttes — järgneb reaktsioon: kehvalt ju suurendatud kiirust pidada ei suuda, uuesti aeglasemalt ujudes langeb kehasoojus... End pingutada, võistleja võimalikku kiiremat tempo kaasa teha, on absurdne. Kes juba kestvusujumise alal edu arendab, võib baseeruda vaid distantse pikirisele. Sama lugu on ju ka maratonijooksuga. Nagu Jüri Loss-

mann mulle öelnud, on tema 1500 mtr. aeg halvem kui see distantse 42 kilomeetris!

Minul pole sugugi piinlik kui mina ujumisevõistlusel Kalarannast Piritale eeloleval suvel kaasa ujun ja mitte esimesele kohale ei tule. Võistlust ei saa minuga sel dist. olla, sest minu aeg on üksik ujudes täpselt sama, mis võistlusel. Mina enam ei oskagi parima tahtmise juures palju kiiremini ujuda kui ujun pikka-maad.

Mida arvate konkurentidest, Matsost jne.?

„Mina kadedust ei tunne, pole end ka seega naeruvääristanud, et mõne basseiniujuja saavutistest (mis muide meil ei küüni välismaa nais-telegi lähedale) ärritunud oleksin, ta „väljakutsunud“ 25 km. ujuma, handicape lubades... Kui rahva laialdasemad hulgad n. o. hobusetööst — nagu maratonijooks ja kestvusujumine — vast enam huvitatud on kui mõnest muust spordialast — siis võib ju sportlane talitada oma äranägemise järele, teha mis talle meeldib. Mida rohkem meil tublimaid kestvusujujaid, seda parem. Propageerimiseks panin hiljuti isegi auhinna välja (5—6 km., Kalarand—Pirita dist.), lubades ise kaasa ujuda eeloleval suvel. Ent olen kindlasti kokku leppinud ka Soome suurujuja Armas Sikkasega (kes Savonjões mõõdnud suvel 43 km mahaj ujus) 1932. aasta suvel üheskoos ujumisetke üle Soome lahe sooritada. Siis avaneb võimalus niihästi soome kui ka eesti teistel kestvusujujail omi võimeid demonstreerida. (Loodan, et meie lühimaaajujad, kes end ka kestvusujujaiks peavad, sellest rehkkest eemale ei jää ja pärast meie võimalikku asja õnnestumist, mind soomlasega 5 km. peale „välja kutsumata“ jätavad, sest mina vähemalt usun võistluste tagi, et crawlujujale lühimaa kaotan).

Mis puutub is. Alfons Matsosse, siis mina seda härrat isiklikult ei tunne, kuid nägin lõpposas tema ujumist Piritale. Matso on jõumees, arenenud lihastega. Sügava käetõmme-tega ja tugeva reite kokkusurumisega — päris tavalik rinnuliujumise stiil — mees jõudis üsna kiiresti üle poole distantse, siis loomulikult hakkas väsimata ja lõpuks lihtsalt lasi end lainele kanda (ujumist soodustas pärlilainetus, 3—4-pallilise tuulega); ta on ka liig sügavalt, peaaegu püst, vees. Matsol puudub ka nii vajalik rasvakude. Vaselin ei aidanud, mees Piritale 2 1/2-tunnilise ujumise järele oli lihtsalt külmas kangestunud ja ilmselt väsinud. Teda saatnud lehemehed arvamine oli, et Matso enam edasi poleks jõudnud ujuda ja seda distantse üldse mitte vastulainetust katta. Selles olin ka mina veadunud ja usun, et is. Matso võtab eeloleval suvel osa võistlustest samale dist., mitte pikemale. Teine narvalane, is. Luts on aga hoopis teisest materjalist. Narvas elutsedes nägin isikl. tihti hilissügi-

sel teda tundide kaupa külmas jõe-vees solistamas. Mees ei karda põrmugi külma. Ja seda ma hindan. Vaatamata oma soliidsele seitsk. seisukohale võiks hra Luts eeloleval aastal tulla Tallinna reidile ujuma. Minu kaasajumise-ga võib kindlasti arvestada. Pean hra Lutsu Eestis olnule ajukeseks konkurendiks kestvusujumises.

Kalarannast Piritale on ujunud teatavasti õige mitu talinlast. Muuseas mõõdnud aasta juulis ujus lootsiku saatel Kalarannast Piritale eruleitnant Hakk, kes teise jala vabadesõjas kaotanud. Ühe jalaga, suutis see mees selle distantse katta viie tunniga.

Kui mina sügisel ujumisel Piritale Suhkrumäe all põlve vastu veealust kivirahnu vigastasin, ujusin sealt edasi, ka ühe jalaga, ent kilomeeter tunnis! Vast mõjutas seda ka minu vigastus, kuid is. Hakkil „oma stiiliga“ pole sugugi halb aeg ja tema loodetavasti „võistleb“ eeloleval aastal meiega ja annab vast lühimaa meestele midagi handicapiks...

Mida teete talvel „vormisolekuks“?

„On ju inimene harjumuste-ori. Nii ka mina. Pean lihtsalt nüüd hommikuti saama karastava kümluse. Kui vahet jään kauemaks magama, ei saa külma vanni, dushi võtta, olen kogu päeva unine ja väsinud. Mõõdnud aastal käisin pealeõunati ka meres veel novembri lõpul suplesin. Kogu keha on külmas — nagu näonahki — harjunud. Võiksin käia haigestumata talvel ka ilma palituta, ent ei taha nii äramärgitud olla. Kavatsen hakata ka tänavugi — nagu mõõdnud aastal — alasti, supelpükstes, saabastes, Ülemistejärvel käima suusatamas. Minnes ja linna tulles metsas muidugi rijetun, suusat. ülikonna olen peitnud puutsa. — Muide, suusatamine ujumise kõrval on mu lemmikspordiala.

Mingit erilist dieeti ei pea. Toite palju ei vali. Suitsetamisest loobusin 4 aasta eest; olen sellest nüüd hoopis võõrdunud, kuna kopsu tarvitun ja sellele nikotini-kihti enam ei taha soetada. Alkoholi hakkasin tarvitama 2 aasta eest, seda — mõõdukalt ainult aasta lõpul. Uuest aastast sügiseni mängin karsklase osa. Ja pean seda ka nüüd tegema, kuna „mäng veel läbi pole“. Kuigi La Manchele ei saanud puht finantsl. põhjusel minna ja samal põhjusel pole väljavaliteid ka eeloleval aastal — on ikkagi teistkordne laheujumine ees.

Kuna ma senini treeningujumismatkadega kindlat eesmärki taotlen — olnud kanali-preemia jahil — ja mitmesugusel põhjusel ülelahe-ujumist korrata kavatsen — olen „elukutseline kestvusujuja“ vast veel eeloleva aasta, edaspidi aga ei mõtlegi end piinata. Suplen, ujun just niipalju kui mulle mugav. Ma pole Budha-munk, et roomates õndsaks tahaksin saada!

Te kriitilisemaid momente üksik ujudes.

„Uppunud ei ole ma vaid oma külma rahu tõttu. Kriitilisi momente

on olnud palju. Vast alles mõõdnud juulis. Olles startinud aurikult „Revalsteini“ läheduses, ilm alul 2—3 tundi püsis ilus, meri vaikne, ujumine edenes jõudsasti. Ent siis pilvine, sadas umb. 20 min. tihedat äikesevihma. Pärast seda tõusis lõunatuul minu suunale otse vastu. Aegna saar oli veel kaugel 10—15 km., paistis foonil hambaharjana. Lainetus järjest suurenes. Jõudsin edasi vaid, „üks samm edasi, 2 tagasi!“ Tuule tõustes meri alul nagu keeks, lained hüplevad ja liiguvad mitmes suunas. Selles tõlles ujudes, peab hoolitsema selle eest, et nina oleks õhus. Peaaegu püsti edasiliikumine. Kui laine „sisse võtnud“, korrapäraseks muutub, jõuab tigusammul edasi ka vastu lainet, mida suurem laine, seda soodsam. Tuleb tõusta laineharjale, libiseda orgu ja seal jääb väike ajavahemik ujumiseks — uue laine vastujõudumiseni. — Ei närvi-senud. Otustasin maadelda kuni suudan...

Päästsin seegi kord naha. Hilisõhtul jõudsin Aegna, kus õõbisin ja järgmisel hommikul edasi Piritale ujusin.

Uppuda võib vist ka pesupalis. Mitte füüsilisest väsimusest ega talumatust külmfundest pole alati tingitud uppumine, vaid „surmahirmu“, närvide ülesütlemise tõttu; hakkab rabelema, äkiliste pingutavate liigutustega lööbki see kuulus „kramp“.

Kestvusujumine ei ole suplemine — lõbu ega nauding. Minul isikl. on mõnus olla 12 kr. vees 7—8 tundi, peale seda on vilu, umbes nii kui seisaks liikumatult „särgi väel“ kõleda sügistuule käes tundide kaupa. Edasi on „tundmused“ vahelduvad. Leiad, et enam ei suuda, saamas tuimened, mehaaniliselt jätkad ujumisiigutusi.

Ebamugavus on tingitud üldse vetimise ja teiseks jäävad liigendi kohad valusaks: kael, õlad, reied, põlved. Ligendimäärde kuivab ära! Siin muidugi ahtab pidev treening, mille järele hakkab nõrjestuma seda võiet suuremal määral. Sellest oleneb n. o. vastupidavus, mis ositub esimeseks teguriks. Teiseks peab tüübil tingimata olema puhtindividuaalne võime: taluda külma vett. Üks organism lihtsalt suudab, teine mitte. „Tahtejõuga“ — olgu need nii tugevad kui tahes, — pole midagi „tetta“. On ihul kananahk, lõgisevad hambad, roni paati, kui uppuda ei taha.

Minul isikl. vees „kananahka“ ega külmavärinaid pole olnud. Kõnelesin soomeretkel kogu aja vabalt. Öhu käes aga, Soomes randudes olin kohe „groggi“. Naissaarel ja Aegnas veel värisema ei hakka.

Muidugi tähtis on kindel viimisteldud ujumise-stiil, millega keha temperatuur hoitakse stabiilne, rasvakihike, suur rinnakorv, kops, mille tõttu veel püsimeks ei tule kulutada niipalju energiat — keha kandub kergemini.

Ei usu, et minu erineval kehatemperatuuril (35,7) mingit tähendust oleks. Isegi 40 km. on üliinimlik kannatus, tuleb ujuda ööpäev — psühhiliselt pimedus juba mõjub halvemini väsimusest.

Käsipall.

Järgmine „Eesti Spordileht“ ilmub 12. jaan. 1932 a.

NTHK külaskäik Tallinna.

Käsipalli uueaasta esimeseks suur-sündmuseks kujunes Narva tennis ja hokkeiklubi naiskonna start Tallinnas KNNÜ Russi kutsel. NTHK on Narva paremaid käsipalli harrastavaid selle seepärast oodati Narva naismängijate esinemist huviga. Kuid kas vähe reklaami või külmade ilmade tõttu 2. ja 3. jaanuaril s.a. kultuurimavalitsuse võimlas- se ilmus pealtvaatajaid siiski niipalju, et neid näppudel üles lugeda oli võimata.

Sõprusvõistluste vahele korraldajad olid frankinud loa ka ühe ametliku linnavõistluse pidamiseks: see teostus naiste võrkpallis „Tallinn—Narva“ nimelise pealkirja all, kus esimene võitis 2:0.

NTHK naiskond kaotas kõik 4 mängu. Vast nende viimane heitlus korvpallis Russiga oli Narva preilileele ajnsaks „šansuks“ — kuid Russ võitis sellegi, kuigi kõige naivimalt.

Ei ole mingit kahtlust, et käsipallitase Narvas on tõusul. NTHK naiskond igatahes on lubav üksus, näib vaid, et neil ei ole olnud küllalt teadlikku eeltreeningut, muidugi ka võistluskogemusi oli nagu vähe.

Laupäeval naiste võrkpallis Russ võitis NTHK 15:4, 15:11. Naiste korvpallis Tall. Kalevi oli ülivõimas narvakate võitja koosseisus: Pluss, Teitelbaum, Kuuskmann; Sadam (Mägi), Buras ja Kruus. Oravas ja Tender on lihtsalt „välja mängitud“.

Meeste korvpallis Lutheri NMKÜ näitas jällegi rõõmsat mängulusti

Russi „harvendatud“ koosseisu vastu. „Priima mehi“ oli Russil see-kord ainult 3: Timtšenko, Ivanov ja Gaikovitš. Russ võitis pisikese paremusega 33:27 (22:15).

Pühapäeval teostus linnadevaheline Tallinn—Narva naiste võrkpallis. Tallinn: Gortseva, Glebova (Russ), Palm, Sadam, Kuuskmann, Pluss (Kaschidlovskaja, Lepp, Mathiessell, Deveicis. Tallinn võidab 15:13 ja lev). Narva: Einstein, Tomasson, 15:0. Vahekohtunikuna prl. Oravas (Kalevi) oli asjalik. Meeste korvpallis Russ „parandas tuju“ seega, et ESV-le „küitis selga“ tagajärjega 37:17 (18:11). Vahekohtunikuna Miller (NMKÜ) ja prl. Oravas said omavahel päris hästi läbi. Ei ole seni olnud seesugust asja, et naisvahekohtunik oleks tegutsenud mees-temängus „otsuskohtunikuna“. Preili Oravas näitas siiski, et ta meeste määrustikus samuti „spets“, nagu „omal alal“ — õiguse jagamisel naiskondade vahelistel heitlustel.

Naiste korvpall Russi ja NTHK vahel oli võrdlemisi tasavägine. Poolaeg 9:4 Russile soodsaks. Teisel poolajal küllalised sattuvad va- mustusse, kuid võistlus lõpeb siiski Russi võiduga 19:17. Narva preili- de rünnak oli seevõrra võimas, et mängu viimasel veerandajal „rus- sid“ ei saavutanud enam lisakorve. NTHK edurivi paremad heidjad olid Tomasson ja Lepp. Russil Gortseva oli hea. Veidi nõrgavõitu oli NTHK kaitse. Pals ja Vaho toimusid vahe- kohtunikena, olles solidaarsed mõle- male poolele. RPR.

Huvitavaid arvusi Eesti käsipalli ajaloost

Käsipalli rekorde.

Käsipall, s. o. korv- ja võrkpall leidis Eestis kõigepealt pinda keskkoolides. Keskkool võttis selle spor- diaala „omaks“, hakkas seda levitama ning arendama. Keskkoolid korraldasid juba mitmed aastad (Tal- linnas vähemalt) traditsioonilisi keskkoolide vahelisi käsipalli esivõistlu- si enne kui seltsid, ning 1923—24 a. asutatud käsipalliliit hakkas seda spordiala harrastama ning arenda- ma. Paljud neis ridades avaldatud arvud ja tähelepanekud on selle tõt- tu võetud Tallinna keskkoolide käsi- palli esivõistlustest, mis peetud enne „seltsi käsipalli“ algust. (Tartu ja teiste linnade käsipalli ajaloost puu- duvad nende ridade kirjutajal täpse- mad andmed).

Võrkpallis võib üks meeskond vas- tast võita kõige tugevamat 30:0, s. o. geimidega 15:0; 15:0. Esimese- na sai ametlikult sellega toime Tal- linna keskkoolide käsipalli esivõist- luste tsüklis 1921/22 aasta hooajal 1. reaalkooli meeskond, kes võitis selle tagajärjega B klassis II reaalkooli meeskonda.

Kõige kauem kestnud võrkpalli- võistluseks tuleb pidada samal hoo- ajal keskkoolide esivõistluste A kl. tsüklis peetud võrkpallivõistlust Tallinna poegl. g. ja saksa reaalkooli vahel. Poolfinaal tähendatud mees- kondade vahel kestis üle kahe tunni. Kolmegeimilises heitluses tuli siin lõpuks võitjaks T. P. G. (praegune humanitaargümnaasium).

Kõigi aegade tugevama löögiga surujaks (Eestis muidugi) tuleb pi- dada 1920—21 ja 21—22 a. hooaega- del II reaalkooli värvides startivat V. Ernesaksa (hiljem Eesti parim rinnuli ujuja). Sel mehel oli väike asi liüa pall lakke, s. o. suruda pall nii tugevasti võrgu pealt pörandale, et sealt tuuva hooga võimla lakke pörkas. Huvituseta ei tohiks olla kahe E. kaasaegse võrkpalli- mehe arvamised E. surumise tuge- vusest. Üks neist, kes startinud E-ga ühes meeskonnas, tähendas, et E. surumised olid nii tugevad, et pall ühe surumise järelidusena pörganud mitu korda pörandalt lakke! Teine E. kaasaegne võrkpallimees, kes mänginud E. meeskonnaga konkureerivas meeskonnas, ei mäletanud E-d

kunagi nii tugevalt surunud olevat, et pall surumise järelidusena maast (pörandalt) lakke oleks pörganud.

Väikseimaks korvpallivõistluse ta- gajärjeks võiks pidada tagajärge 4:2. Selle tagajärje mängisid 1922—23 a. käsipalli hooajal Tallinna poeglaste gümnaasium ja Vestholmi g., kus- juures esimese poolaja resultaat oli 0:0.

Suuremaks korvpalli võiduks tu- leb lugeda V. s. „Spordi“ korvpalli- meeskonna võitu „Hõimla“ üle — 87:0. Mäng peeti 1925—26 a. hoo- ajal NMKÜ karikavõistluste tsüklis NMKÜ võimlas. „Sport“ tuli selles tsüklis karikavõitjaks.

Individuaalselt kõige rohkem punkte ühel korvpallivõistlusel on saavutanud A. Margevitš. Samal eel- pool nimetatud „Sport“ — „Hõimla“ korvpallivõistlusel (mängides tol korral „Spordi“ meeskonnas) saavutas Margevitš 42 punkti.

Praegu peetakse suureks saavu- tuseks, mängida ühel õhtul kaks võistlust — üks võrkpalli- ja üks korvpallimatš, kusjuures niüd pea- aegu keegi ei mängi tervet korv- pallimängu, s. o. mõlemad 20 min. poolajad, algusest lõpuni. 1921/22 a. keskkoolide esivõistlustel sai aga pä- rastine internatsionaal Silvester hak- kama 4 võistlusega ühel õhtul, män- gides järjest 2 võrkpalli ja 2 korv- pallimatši. Hiljem on sama arvu män- gudega ühel õhtul hakkama saanud Altosaar ja Mikik.

„Vanasti“ võis iga korvpallimän- gija teha mängus niipalju isiklikke vigu kui tahtis. Kannataja mees- kond sai omale „vaurahana“ kasu- tada ainult ühe trahviviske (hiljem ka kaks). Mitte väga ammu tuli Ameerikast uus mängu määrus, mis võimaldas vigu teha kolm. Neljanda veaga langes mängija mängust väl- ja ning võis asetatud saada uue mängijaga. G. Mikik on selle mängu- määruse valitsemise ajal hakkama saanud omapärasusega, tehes män- gu jooksul tervelt 6 viga, ilma et teda sellepärast oleks saanud män- gust kõrvaldada. Lugu iseenesest sündis 1925/26 a. hooajal Tallinna I ja II meeskonna vahelises män-

Valga kergejõustik 1931 a.

Möödunud kergejõustiku hooaeg Valgas on olnud üks tegevus- ja tagajärjerikkamaid. Ometi on aeg tul- nud, mil võib tunnustada suuremat edu kergejõustikus.

Organisatsioonina tegutseb ainult ÜENÜ Valga osak. Peale selle veel kohalik Poiste Spordiliit. Teised selt- sid on kõik hingusel! Võistluste kor- raldamine, samuti ka nendest osa- võtt on olnud rahke. ÜENÜ Tartu osak, juubeli võistlustel tuli Valga osak kolmandaks 83 punktiga. Edasi võitis Valga osak. karika, mis oli väljapandud Valga-Tõrva-Suislepa vahelisteks võistlusteks. Valga-Tõr- va-Petseri linnavõistlustel jäi Valga kolmandaks; peamiselt raha puudusel, sest kõiki paremaid polnud võimalik Petseri saata. Kuid see kaotus tasu- ti sügisel Valga-Võru-Petseri kait- seliidu vahelistel võistlustel.

Agaralt tegutses ka Poiste Spordi- liit. Peeti kaks linnadevõistlust. Või- deti Võru-Tõrvat, kuid oldi sunni- tud alistuma Pärnule. Intensiivne te- gutsemine pole mõju avaldamata jät- nud; on purustatud rida maakonna rekorde.

Jooksud: Saavutised lühimais on jäänud endisteks. Korraldi ainult maa- konna rekord Pantaloni poolt — 11,7. 200 mtr. jooksis Saretok 25,0 sek. Valga-Võru-Tõrva noorte linnavõist- lustel jooksid Saar ja Munda vasta- vat 25,1 ja 25,3 sek. 400 mtr. on esi- rinda asunud noored: Munda, Mets- külla ja Pantalon. Esimene jooksis Tartus 57,0 sek. — parem. rek. Metskülla jooksis maakonna esivõist- tel hästi 400 mtr. teatejooksus, liües endist meistrit.

Pikemais mais on esirinda tõusnud noorsportlane Pästlane, kes püstitas uue maak. rek. 1000 mtr. — 2,57,7 min. ja 1500 mtr. jooksis 4,44,5 m. Selles maas tegi rekordi Tiitel — 4,40,8 min. 3000 mtr. jooksis Pettai Petseris 10,02,0 ja 5000 mtr. 18,12,8 min. 10000 mtr. rekord tuli Miltit — 41,06,8 min.

Teatejooksudes saavutati kaks uut rekordi. 400+300+200+100 mtr. meeskond: Veinglas, Saretok, Karu, Pantalon — 2,21,8 min. 800+400+

200+100 mtr. meeskond: Pästlane, Metskülla, Nukk, Leeber — 4,03,7 min. Selle meeskonna koosseisus on kõik noored jooksjad.

Hüpped: Hüpetes on osalist tõu- su märgata. Kuna möödunud aastal ainult üks sai üle 1,60, on käesole- val aastal neid terve rida: Saretok — 1,64, Täht, Saar — 1,60. Noortest võiks siin nimetada Mundat — 1,62 ja Rebane — 1,58. Mainima peab siin ka 14 aastast Amonj, kes kõrgu- ses saavutanud 1,49 ja kauguses 5,55.

Kauguses, eriti kolmikühüppes on tõusu märgata. Kolmikus tuli rekord Määritsalt Tõrvas — 13,01. Kauguses parim on Saretok — 6,17 ja Määrits 6,03. Siis võiks veel mainida Leeberi ja Nukka. Noortest on lubavamad Saar, Metskülla ja Munda.

Teivas parimad on Saretok — 3,00 (rek.) ja Täht — 3,00. Edasi Määrits ning Nukk.

Visked: Käesoleval aastal saa- vutasid üle 50 mtr. Leeber — 51,79 ja Määrits — 51,12 (rek.). Edasi võiks veel nimetada Kuschkini ja Lillipud. Noortest parimad oleks Uibo, Saar ja Metskülla.

Kettas tegi uue rekordi Määrits — 40,10. Parim tagajärg suvel 40,50 ja kerges ketras 48,88 mtr. Üle 37 mtr. on veel Saretok, Karu ja Nõo. Luba- vamad noored siin oleks Pantalon, Raig ja Rebane.

Kuulitõukes peremees on jälle Määrits — 13,43. Nõo parim tagajärg on 13,01. Üle 12 mtr. on ka Saretok. Noortesõikes mainida Raig, Schmidt ja Rebane.

Raskusheites saavutas rekordi Saretok — 12,29.

Esmakordselt esines käesoleval aastal ka Valga naissporlaspere. Mai- nida siin oleks ainult Ludmilla Ver- nik.

Üldiselt võib märkida Valga kerge- jõustikus tõusu. Väljale on ilmunud palju lubavaid noori ja mitmel alal juba „vanad“ tahaplaanile surunud. Käesoleval aastal saavutatud taga- järjed noortelt, lubavad eeldada Valga spordi suuremat tõusu järg- misel aastal.

Ekraveliidu ametlik teadaanne.

1. Ekraveliidu huvilikkemeks võeti vastu Narva Kinnisvara ja väikemajaomanikkude selt- si spordi ring.

2. Ekraveliidu 10-ne aastase te- gevuse puhul otsustati vanemalele sportitegelastele tänutäheks spordi- liikumise häaks tehtud töö eest välja anda liidu märk ühes sellekohase teenetekirja-diploomiga. Märki vääri- liseks kinnjtas liidu juhatus alljärg-

nevad tegelased: A. Anderkopp, L. Tõnson, R. Saulman, E. Kaljot, A. Veiss, J. Villem- son, B. Abrams, M. Heide, G. Kiilim, A. Kuk, B. Kiisek, H. Tammer, E. Lepp, G. Võnt- so, major Tõnso, dr. Kolon, V. Sirotkin, J. Metsatalu, J. Temp, V. Kärt, H. Veem, S. Mõnso, J. Tam, J. Oja, J. Haiko, E. Kallas, A. Palm ja J. Martin. EKRAVELIIT.

gus, mis oli ettenähtud katsevõist- luseks Läti-Eesti vastu. Esimesel poolajal mängis Mikik II meeskonnas, tehes 3 isikl. viga. Teisel poolajal mängis ta I meeskonnas, tehes jäl- le 3 isiklikku viga. Kuna ta vahe- las meeskondi mängu jooksul, siis ei teadnud kohtunikud, mjs neljan- da vea puhul jaha. Lasksid teda lõ- puks siiski edasi mängida, ning al- gasid teises (õieti esimeses) mees- konnas mängides uut vigade mär- kimise. Seda rekordit saab küll vist vaevalt keegi liüa.

Pikemaks käsipallimängijaks on Tall. NMKÜ värvides startiv Viks- ten, kelle pikkus seniimeetrites 196. Temaga konkureerib tugevalt Tar- tu NMKÜ ja Tartu linnameeskonnas esinenud „pikk Peeter“ Pedajas, kes omal ajal keskkooli lõpetades oli 194 sm. pikk. Tema pärastise kas- vu kohta puuduvad andmed, tema- ga ühes meeskonnas võistelnud män- gijad teavad siiski arvata, et ta on kasvult veidi järel pealinna suuru- sest Vikstenist.

Huvitavamaks korviviiseks (mil- lest korv saavutatud) tuleb pidada jalgpallinternatsionaali Rejni pool saavutatud korvi. 1925/26 a. peetud

korvpallivõistlusel „Kalevi“ jalgpalli- imehed — „Spordi“ jalgpallimehed meeskondade vahel saavutas Rein korvi järgmiselt: Tahtes kiirelt sõotu korvi alla anda oma mehe hüüdmis- se peale, olles ise teinepool kesk- väljajoont ja seljaga korvi poole, viskas ta palli suures kaares hüüd- va kaasmängija hääle sihis ülepea. Pall kukkus aga korvi, mida R. pä- raste ise suutis vaevalt uskuda. Mäng iseenesest jäi viikj, mjs võeti ra- huldustundega nihhastj mängijate kui ka publiku poolt vastu. (Sel ajal võis korvpallimäng jääda viikj).

Kõige suuremalt ebaõnnestunud hooajaks ühele meeskonnale võib pi- dada „Spordi“ korvpallimeeskonna mänguhooaega 1926/27 a. käsipalli- hooajal. Kogu hooajal võitis „Sport“ kõiki oma vastaseid, oma paarivaali „Kalevit“ mitmel korral, Tallinna ja Tartu seltside koondust jne., kaotas aga rahvusmeeskonnana Lätile ning Eesti esivõistluste finaalis „Kalevi- le“ tugevalt, seega mängud, milleni jõudmiseks oli kogu hooaeg võis- teldud. Hiljem väkturniiril suutis ta oma paremust uuesti tõestada, võit- tes „kogemata meistriks tulnud“ Kalevit ning kõiki teisi oma väkturniiri konkurente kindlalt.

A. Maasik murdmaas kolmas.

26. nov. peeti USA üleameerika YMCA murdmaa võistlusi. Maa pikkus oli 3¾ miili. Alfred Masik treenerib ennast maratoni vastu, nii et maa osutus temale liig lühikeseks. Suure konkurentsi peale vaatamata suutis siiski kindlustada omale kolmandama koha. Ilm oli äärmiselt külm.

- 1) F. Viteman 18 m. 43 sek.
- 2) M. Clusey 19 m. 26 sek.
- 3) A. Masik 19 m. 45 sek.

A. Masik kavatses terve talve püsida kindlas treeningus, ning osa võtta mitmest sisevõistlusest, kuigi sisevõistluse maad ei küüni üle 2 miili.

Harju maleva sportline edu.

Meie tuntumaid raskekaalu sporttegelasi Artur Kukki tegutses juba mõnda nädalat raskejõustiku instruktorina Harju malevas. Huvi raskejõustiku, eriti aga maadlusporti vastu on suur. Harjutustel on käinud viimase kahe nädala jooksul 483 sportlast. Tegelikult maadlusest on osa võtnud 118 meest, poksist 98, võimlemisest 225 ja võistlusest 42 meest.

Edaspidine harjutuste kava on järgmine:

3. jaanuaril — maadlusvõistlused Tallinnas.
9. ja 10. jaanuaril — poksivõistlused Järvakandis.
17. jaanuaril — maadlusvõistlused Arukülas.
24. jaanuaril — maadlusvõistlused Keilas. (Keila kompanii — V. s. „Sport“).
31. jaanuaril — maadlusvõistlused Tallinnas.

Viljandi kilde.

Eeloleva talve suhtes on alanud Viljandis huvitav suusameisterdamine. Nimelt korraga igamees on suuskadest nii vajumustatud, et tiserid ja kodumeistrid on tööga küllastatud. Sellise nähte põhjuseks on tingimata läinud talv, ühes oma suusa suurvõistlusega, mis korraga Viljandi muutsid Eesti talikuurordiks. Pealegi, kus loodus on suusaspordiks eeskujulik ja hüppemäge remonteeritakse kõvasti soomlasehüppemeistri Nykaneni näpunäidete järel, siis ei kavatses keegi eeloleval talvel pealtvaatamisega leppida. Suusavalmistamisest on niipalju märkida, et tiserid teevad tellimiste peale umbes 50 paari ja samasugune arv on koolides õpilaste käsitööndides valmistamisel, neist 30 paari Maakpoegli gümnaasiumis.

Viljandi raskejõustik ärkab: Ss. „Tulevik“ sai kindlad ruumid ja alustas kohe maadluse ja tõstekursustega, millest huviga osa võetakse. Isegi poks on välja toodud. Hiljuti oli suur poksivõistlus oma sportlaste vahel, seekord küll kohaliku teatri toetuseks ja reklaamiks põimitud naljanumbritega, nagu „Hiina“ ja „Ameerika“ meistrite vaheline matsch jne. Edaspidiseks tööks on aga sellega alus pandud, sest alles nüüd on poks Viljandis elama hakanud.

Et Viljandis pole võimlat, et staadion ei saa valmis, on igale inimesele väljastpoolt nagu imelik, kuna siin 15.000 elanikku ja sellega päris suur linn. Oma inimesed aga löövad kogu asjale nagu käega, sest linnavalitsus on spordi tähtsusest ükskõik, kuidas aru saanud, kuid õieti mitte. Näide sellest: Staadion mitmeaastase poolelioleku juures on katunud üleni rohukamaraga ja tuleb töid uuesti otsast alata.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19
Telefon 430-19.

Soovitab oma valmistatud

spordi- ja võimlemisabinõusid.

Vastutav toimetaja A. Mändvere.

Sporilased!

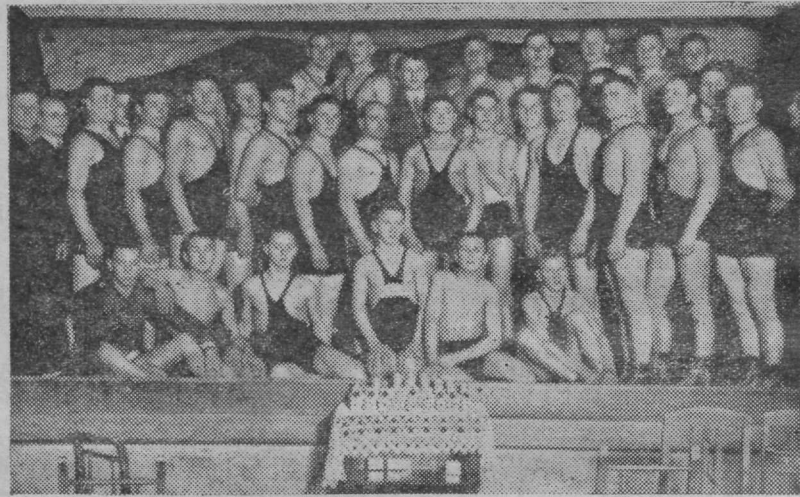
ilmus trükist

„Il Kaitseväe Spordikalender 1932. a.“

Sisaldab tarvilikke sportlikke andmeid oma — kui ka välisriikide kaitsevägedest.
Hind 1 kroon.

- Saadaval: 1. „Sõduri“ toimetuses — Tallinn, Toomkooli 7
2. O/ü. „Esto“ — Tallinn, Pikk tän. 47.

Maadlus Kohilas.

Maadlusvõistlustel 12. ja 13. detsembril 1931 a., mis olid korraldatud kaitseväe Kohila paberivabriku üksiku rühma poolt, tulid kohtadele:

56 kg. kaalus: 1) Kassmann, Aruküla; 2) Laamann, „Sport“; 3) Logo, „Sport“.

61 kg. kaalus: 1) Miss, „Sport“; 2) Turtsu, „Püsivus“ Kohila; 3) Käspär, Hageri komp.

66 kg. kaalus: 1) Jussi, „Kalev“; 2) Ehrlich, Rae komp.; 3) Grassmann, „Sport“.

72 kg. kaalus: 1) Puksberg, Rae komp.; 2) Mägi, „Kalev“; 3) Sergejev, „Kalev“.

79 kg. kaalus: 1) Froomann, „Sport“; 2) Luiga, Harku komp.; 3) Toom, Rae komp.

87 kg. kaalus: 1) Ladoga, Hageri komp.; 2) Koppelmann, „Sp.“; 3) Puuster, Kaiu komp.

Auhinna kõige kiirema seljavõidu eest asi A. Niklason, Kaiu komp.

Kohila paberivabriku poolt anetatud rändauhinna sai Joh. Puksberg, Rae komp.

Pildil: Kohila kaitseväe üksuse poolt korraldatud maadlusvõistlustest osavõtnud võistlejad.

Järgmised talimängud Baieris.

Nagu Saksamaal ajakirjandus teatab, on Saksamaal tugevad lootused saada 1936. a. talimängude korraldamise endale. Sel juhul peetakse talimängud lumirikka Bajeris mägedes.

„Mitte ihnustada laste tervise kulul.“

Nende sõnadega tulid kokku Berliini arstid, võttes laste asjus seisukoha täis arusaamist ja armastust.

Saksa noorsugu elab paremates oludes, kui meie omad, kui jutt kaldub kehalisele kasvatusle. Kas on ka kõikidele teada, et Saksamaal igas koolis alg- ning kesk-kooles on 4 korda nädalas võimlemine! Ja seda mitte mõni 45 või 50 m., vaid täis 60 minutiline tund.

Preisimaal haridusminister tegi ettepaneku, et saksa koolides tuleks vähendada võimlemistunde — 1 tunni võrra nädalas. Selle peale tulid kokku Berliini arstid ja tähendasid: „mitte ihnustada lapse tervise kulul“. Seda nõudsid ühel meelil kõik Berliini arstid — ja võib kindel olla, et nende aktsioon on kroonitud täieliku võiduga. Selle eest vastutavad kuulsamate meedikute allkirjad, nagu: prof. dr. Oettinger, dr. Hilderheimer, prof. dr. Dietrich, papulaarne tegelane dr. Flacke ja kuulus 70 a. kirurg dr. Bier.

Kas oleks üleliigne, kui ka meie endale siit midagi teadmiseks võtaks, peale selle kui veel hiljuti meil kindlaks tehti, et meie õppiiva noorsoo juures 10—30 prots. selgroo kõverdust ette tuleb.

A. Klumberg.

„Eesti Spordilehe“ tellimine 1932. a. suurte soodustustega avatud.

Kõik, kes tellivad 1932. aasta lehte üheks aastaks ja annavad kuni 15. jaanuarini juurdelisatud lehel tellimise ära, saavad järgmisi soodustusi:

- 1) maksavad lehe eest Kr. 6.—. Raha maksmine sünnib kahes osas: esimene osa Kr. 3.— tasutakse tellimise juures (rahas, postmarkides või tsekkiga) — teine osa Kr. 3.— — 15. juuliks 1932. a.
- 2) saavad maksuta kaasandena „Kehakultuuri aastaraamatu Nr. 6“
- 3) kõik aastatellijad võtavad osa preemiade loosimisest aastatellijate vahel. Preemiaid aastatellijatele on vähemalt 25.— Kr. 100.— väärtuses.

Tellin „Eesti Spordilehte“ 1932. aastaks ühe aasta peale ja palun mind ülalpoolloetud soodustuste osaliseks arvata, ühtlasi saata lehe jõulunumbri. Maks Kr. 3.— tasun siinjuures, kuna Kr. 3.— kohustun tasuma — 15. juuliks 1932. a.

Ees- ja liignimi.....

Aadress.....

Allkiri.....

Lõigata välja ja saata ära: Tallinn, postkast 70.

„Eesti Spordileht“